

Productverslag

2013

Tumba

O E R G R I N Z E N

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	2
1 Klachtbehandeling & registratie.....	4
2 Monitoren van discriminatie.....	7
3 Educatie op maat	9
4 LHBT-emancipatie koploperproject	12
5 '40 dagen niet schelden'	14
6 Mensenrechten	17
7 Serviceloket.....	20
8 Fryslân Fair Trade	22
9 SBOS Consumptie Verplicht	25
10 Actualiteit	28
11 Ondersteuning MEVEZ	31
12 Positief diversiteits moment.....	33
KOSTEN EN INKOMSTEN	35

INLEIDING

Tûmba is het Fries centrum voor wereldburgerschap en gelijke behandeling. We creëren dwarsverbanden van antidiscriminatie tot Fairtrade en van het tegengaan van pestgedrag op de werkvloer tot het uitbannen van het scheldwoord 'homo' op het schoolplein. Tûmba gaat over empathie, over liefhebben en vechten, over Ubuntu, kleur bekennen en moraal, zonder moraliserend te willen zijn. Het eren van mensenrechten noemen wij wereldburgerschap. Mensenrechten op het schoolplein om de hoek, op de werkvloer van een bedrijf in Fryslân, mensenrechten in een kledingfabriek in Bangladesh waar voor Nederlandse prijsvechtende textielsupers T-shirts worden gemaakt en op een koffieplantage in Afrika. Het werk van de filosofen Hannah Arendt, Martha Nussbaum en Amartya Sen inspireert ons hierbij.

In 2013 ontving het Discriminatie Meldpunt 291 meldingen van ervaren discriminatie. Jaarlijks publiceren we in maart de Monitor Discriminatie Fryslân waarin de cijfers toegelicht worden. Er is ingezet op educatie en preventie middels verschillende projecten en activiteiten, meestal in samenwerking met jongeren. Het spel *Wie van de Drie* is hierbij favoriet. Studenten van de NHL ontwierpen een methode om mensenrechten via sociale media bekendheid te geven onder voortgezet-onderwijsscholieren en gaven dit de naam *You Know Your Right*. Met het project *Consumptie Verplicht* werkten honderden jongeren aan het Upgraden van de wereld; zij namen zelf de leiding en ontwikkelden concrete acties om de wereld een stukje mooier te maken. *Fairtrade* is in samenwerking met de provincie en gemeenten stevig gepromoot en gegroeid. Schrijfster en filosofe Joke Hermesen gaf een cursus over het nieuwe denken bij Hannah Arendt en filosoof Ralf Bodelier belichtte het werk van de beroemde denker, econoom en activist Amartya Sen.

Deze greep uit de activiteiten 2013 toont het enthousiasme en de levendigheid van Tûmba. Dagelijks leren onze betaalde medewerkers van 40 jongeren die Tûmba als stagiair of vrijwilliger versterken en vice versa. Kijkend naar de energie in de organisatie zou je niet zeggen dat het behoorlijk spannende en onzekere tijden zijn voor Tûmba.

We zijn optimistisch omdat we voelen dat ons werk betekenisvol is en mensen raakt. We zijn ook optimistisch omdat nieuwe samenwerking inspireert en nieuwe ideeën ontstaan. Leeuwarden Culturele Hoofdstad willen wij versterken met een *Museum of Love*, voor meer passie en compassie, voor het verbinden van cultuur en diversiteit. Tûmba-voorzitter Naima Zoundri, schitterde in de hoofdrol in het filmpje van CH2018 voor de Europese jury. Zij verwoordde het belang van het vieren van diversiteit met alle bevolkingsgroepen in Fryslân.

U treft in dit verslag de resultaten en aanpak aan van de activiteiten uitgevoerd in 2013. We volgen hierbij het DRAM-model: doelen, resultaten, aanpak en middelen. Het overzicht van de middelen (kosten & inkomsten voor uren, organisatie en activiteiten) vindt u achterin.

Het bestuur van Tûmba bestaat uit:

Naima Zoundri, voorzitter

Ana Ilicic, secretaris

Sander Penninga, penningmeester

Corrie van Noort, vice-voorzitter

Leeuwarden, 5 maart 2014

Brenda Ottjes, directeur

I Klachtbehandeling & registratie

Iedere burger heeft recht op bescherming tegen discriminatie. In 2009 is om die reden de 'Wet Gemeentelijke Anti-discriminatievoorzieningen' ingevoerd. Deze wet verplicht gemeenten om hun burgers toegang te bieden tot een onafhankelijke discriminatievoorziening die de wettelijke taken van bijstand en registratie dient uit te voeren. De gemeenten ontvangen hiervoor een vergoeding van de Rijksoverheid. Het Discriminatie Meldpunt is door de Friese gemeenten bij Tûmba ondergebracht. Wie te maken krijgt met ongelijke behandeling kan bij Tûmba aankloppen voor hulp en advies. Discriminatie vindt plaats op grond van afkomst, huidskleur, nationaliteit, leeftijd, burgerlijke staat, homo- of heteroseksualiteit, geslacht, taal, handicap, chronische ziekte, inkomen, religie of levensovertuiging.

Doelen

- de inwoners van de Friese gemeenten beschikken over een laagdrempelige voorziening waar zij terecht kunnen met klachten en meldingen over discriminatie.
- het Meldpunt is ingericht volgens de wettelijke maatstaven en de Algemene Maatregel van Bestuur ten aanzien van anti-discriminatievoorzieningen.
- het Meldpunt voldoet aan de kwaliteitscriteria van de landelijke brancheorganisatie.
- gemelde incidenten van ongelijke behandeling en discriminatie zijn conform een landelijk protocol geregistreerd en landelijk en regionaal beschikbaar voor gegevensonderzoek.
- één op de vier volwassen inwoners van de 27 gemeenten kent Tûmba.
- bedrijven die zich schuldig maken aan wettelijk ontoelaatbare leeftijdsindicaties bij vacatures zijn hierop aangesproken en hebben informatie en advies ontvangen.
- bij gemeentelijke loketten (o.a. WMO), politie, docenten, jongerenwerkers heeft men kennis van de werkwijze van het meldpunt en kan men gericht doorverwijzen.

Resultaten

- 291 Friese meldingen over discriminatie zijn geregistreerd en in behandeling genomen als melder dit wenste.
- tientallen conflicten zijn opgelost, melders ontvingen advies, melders zijn juridisch bijgestaan of vonden een luisterend oor. Ook waar geen bewijs was voor discriminatie, is het luisterend oor en het advies van belang, omdat melders hierdoor een negatieve ervaring kunnen verwerken en loslaten.
- er zijn geen zaken voorgelegd aan Het College voor de Rechten van de Mens. Bij twee zaken is overleg gevoerd met het College.
- bij 33 zaken is aangifte gedaan bij de Politie. Daarnaast zijn 31 discriminerende bekladdingen bij Tûmba gemeld.
- 22 bedrijven ontvingen informatie en advies op het gebied van leeftijds- en geslachtsdiscriminatie, naar aanleiding van het stellen van leeftijds- en geslachtscriteria bij

een vacature, hetgeen in strijd is met de wet.

- er vond afstemming plaats met de politie en het Openbaar Ministerie in het samenwerkingsverband “Regionaal Discriminatie Overleg”.
- 12 informatieverzoeken over (on)gelijke behandeling zijn behandeld. Dit waren met name inhoudelijke vragen van journalisten, beleidsmakers, politici en studenten.

Aanpak

- Tûmba is een anti-discriminatievoorziening voor alle Friese gemeenten.
- het Discriminatie Meldpunt werkt vraag-gestuurd.
- de werkwijze van Tûmba sluit aan bij de wettelijk voorgeschreven criteria omschreven in de Algemene Maatregel van Bestuur, behorend bij de Wet Gemeentelijke Anti-discriminatievoorzieningen.
- Tûmba werkt volgens het landelijk vastgestelde klachtbehandelingsprotocol (dit is openbaar via de website).
- Tûmba werkt volgens het landelijk vastgestelde registratieprotocol (deze eenduidige registratie is bijvoorbeeld van belang om wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken).
- Tûmba staat geregistreerd bij het College Bescherming Persoonsgegevens in verband met het registreren van persoonsgegevens.
- Tûmba is lid van de Landelijke Brancheorganisatie van Antidiscriminatiebureaus. De directeur van Tûmba is tevens bestuurslid van deze vereniging.
- Tûmba neemt deel aan landelijke werkgroepen en bijscholingen op het gebied van klachtbehandeling, registratie en juridische zaken ten bate van een landelijke uniforme werkwijze, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsontwikkeling.
- er is publiciteit gegeven aan het meldpunt via diverse advertenties, vermelding in telefoongidsen, gemeentegidsen, een flyer die huis aan huis in heel Fryslân is verspreid, op diverse websites.
- op de website van Tûmba is aangegeven hoe een discriminatieklacht gemeld kan worden en wat er van de klachtbehandeling verwacht kan worden.
- Tûmba onderhoudt contact met ketenpartners (welzijnsorganisaties, COC, politie, Justitie, Slachtofferhulp, etc.).

Populair op gezondheidssite Gezondheid & Co

Wat te eten en te drinken bij warm is deze week het best gelezen artikel op www.gezondheidenco.nl. Andere populaire artikelen gingen over het herkennen van de symptomen van de ziekte van Lyme en speuren naar darmkanker.

Het laatste nieuws op dehuisaanhuus.nl

31/07/13

Regio | 21

Predikant Andries Kobus is altijd open over zijn herenliefde. Foto: Michaela Leemburg

‘Homoseksualiteit heeft ontregelend effect’

Antidiscriminatie-centrum Tumba interviewt in de zomermaanden acht mensen met een opmerkelijk verhaal over onze omgang met elkaar. Deze week: Andries Kobus (68) uit Mantgum.

LEEWARDEN

Andries is in Friesland bekend als de dansende dominee door zijn vroegere carrière als professioneel danser. Sinds zijn pensionering heeft de hervormde predikant meer tijd voor zijn andere passie: zingen. En voor zijn partner Nico, met wie hij al drieëndertig jaar samen is.

Bemoeienis

In zijn jeugdjaren werd Andries verliefd op meisjes en jongens. De eerste keer dat hij een jongen adoreerde, raakte hij daar totaal niet van in de war.

„Het was gewoon zo, ik zag daar niets tragisch of dramatisch in. Dat ik op mannen val, werd pas later een issue, toen de samenleving met oordelen kwam. Die bemoeienis wekte woede op: wie denken jullie wel dat je bent, om mij zo te veroordelen. Het is een warme woede, mijn drijfveer voor creativiteit, humor en zelfspot. Al maakte het me vroeger vooral strijd-

vaardig: dit ben ik, take it or leave it. Want ik ben altijd wars geweest van geheimzinnigheid en de slachtofferrol.”

Genegenheid

Andries trad ook kerkenraden met open vizier tegemoet. Zijn eerlijkheid over de herenliefde leidde soms tot ongemakkelijke sollicitatiegesprekken.

„Het is verbluffend met wat voor botte en impertinente vragen ik ben geconfronteerd. Blijkbaar vonden sommigen mijn homoseksualiteit interessanter dan mijn vak-kennis. Gelukkig bleken er ook vrijzinnige gemeenten met fatsoen. Omgeving is heel bepalend voor de reacties. In sommige Friese buurten en regio's worden homo's gepest of lastiggevallen, op andere plekken vereist de beschaving dat je niet negatief reageert op homoseksualiteit. Wij hebben nooit problemen gehad. In onze vorige woonplaats werd op de stoep gekrijt: hier wonen homo's.

En verderop een hartje. Prachtig toch, de waarheid én genegenheid.”

Hel

Dat de bijbel vaak wordt aangehaald om te benadrukken dat homoseksualiteit niet deugt, weet de predikant als geen ander. „Mijn streng gelovige lievelingstante hield van mij, maar ik ging wel naar de hel. En zo zijn er meer mensen die de bijbel en de schepping anders interpreteren dan ik. Doordat ik de geloofswereld van binnen uit ken, begrijp ik dat wel. Wie onzeker is over het leven, zoekt houvast in rechtlijnigheid en een consequent model.

Varianten in de schepping werken ontregelend. En dat effect heeft homoseksualiteit in het algemeen. Simpelweg omdat het niet binnen het geijkte plaatje past. Voor Nico en mij is het heel gewoon dat wij samen zijn, maar voor anderen kan het een schok zijn. Dat realiseer ik mij

goed.”

Antenne

„Het is eigenlijk heel fascinerend dat sommige mensen zich zo druk maken. Vooral heteromannen raken op tilt als ze intimiteit tussen seksegenoten zien, terwijl ze julten als kerels vechten. Die instinctieve afkeer van homoseksualiteit is een taboe met dubbele lagen. Ik heb er een antenne voor ontwikkeld. Van openlijke discriminatie heb ik nooit last, maar de terloopse, subtiële opmerkingen zijn er wel. En lichaams-taal spreekt boekdelen. Gelukkig zijn Nico en ik bevoorrecht met de mensen om ons heen. Wij leven in vrijheid, terwijl de voorbeelden van homohaat nog regelmatig in de krant staan. Zorgwekkend. Terwijl de liefde de naaste geen enkel kwaad doet, zoals een hoogleraar vroeger al tegen mij zei. En zo is het.”

Discriminatie melden: www.tumba.nl

2 Monitoren van discriminatie

Om gelijke behandeling beleidsmatig te kunnen stimuleren en discriminatie tegen te gaan en te voorkomen, is het noodzakelijk zicht te hebben op de omvang en aard ervan. Op basis van de jaarcijfers van de discriminatiemeldingen bij Tûmba ontstaat een beeld van de meldingen in Fryslân. Ook voor vervolgonderzoek, op regionaal, landelijk en internationaal niveau zijn de jaarrapportages van belang.

Doelen

- de jaarlijkse monitor geeft een beeld van de aard en omvang van meldingen op het gebied van ongelijke behandeling in Fryslân.
- met behulp van de monitorfunctie van Tûmba nemen instellingen, bedrijven en overheden maatregelen om ongelijke behandeling tegen te gaan.
- Tûmba levert cijfers en informatie aan voor nationale en Europese rapportages over discriminatie.

Resultaten

- de “Monitor Discriminatie Fryslân 2012” is in maart 2013 gepubliceerd.
- de monitor is verspreid onder gemeenten, diverse organisaties en ketenpartners.
- de monitor is besproken in het Regionaal Discriminatie Overleg met justitie en politie.
- de monitor is gepresenteerd aan de Vereniging Friese Gemeenten.
- de discriminatiemeldingen 2013 zijn gerapporteerd aan het LBA en het ‘European Union Agency for Fundamental Rights’ (FRA) in Wenen ten bate van landelijke en internationale rapportages. Overheden zijn volgens internationale verdragen verplicht deze cijfers te rapporteren.
- de Friese monitor is aangeleverd bij het provinciale Informatie en Kennispunt (IKP).
- de cijfers discriminatie-meldingen 2013 zijn aan de Friese gemeenten aangeleverd, conform het format dat door het ministerie is vastgesteld is samenwerking met de anti-discriminatievoorzieningen. De Friese gemeenten stuurden deze gemeentelijke rapportages door naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Aanpak

- de monitor is bestemd voor een breed publiek en is breed verspreid onder samenwerkingspartners.
- diverse media hebben aandacht besteed aan de inhoud van de monitor (regionale TV, radio, kranten, websites).
- Tûmba neemt deel aan de landelijke werkgroep monitoring en de werkgroep politie/OM ten bate van een landelijke uniforme werkwijze, deskundigheidsbevordering en het delen

van kennis.

- gevraagd en ongevraagd is advies en informatie gegeven aan instellingen, bedrijven en overheden over beleid en het tegengaan van ongelijke behandeling, waarbij de Monitor is ingezet.

Het laatste nieuws op dehulsaanhuis.nl 28/08/17 Regio | 3

Mike Fokkema: „Ik heb geleerd om mezelf te blijven en nooit op te geven wie ik ben.“ Foto Michäela Leemburg

Door pesten een tikkende tijdbom

Antidiscriminatie-centrum Tumba interviewt in de zomermaanden acht mensen met een opmerkelijk verhaal over onze omgang met elkaar. Deze week: student Mike Fokkema (21).

LEESWARTEN
Vroeger werd hij zo gepest, dat hij doorsloeg naar de andere kant en treiters te pakken nam. Nu loopt hij met opgeheven hoofd door. Mike vindt dat scholen veel meer aandacht moeten besteden aan pesten. „Laat de schade en de pijn die het veroorzaakt maar zien. Want dat maakt indruk. Pestkoppen hebben geen besef van wat ze aanrichten. Die zijn veel te druk met zelf overleven en stoer doen. Terwijl de jongeren die gepest worden zich helemaal terugtrekken of rondlopen als tikkende tijdbommen.“ Mike spreekt uit eigen ervaring. Na jarenlang slachtoffer te zijn geweest van stelselmatig pesten werd hij steeds stiller en leefde in zijn eigen fantasiewereld. Totdat hij nieuwe vrienden tegenkwam. Hun invloed was niet in alle opzichten even goed voor Mike, maar ze leerden hem wel voor zichzelf op te komen. „In die periode ben ik heel erg veranderd. Ik wilde geen slachtoffer meer zijn, ik wilde net zoals de rest zijn. Om anderen een stap voor te blijven, draaiden de rollen zich om. Ik zou me niet meer laten pakken, maar ging daarin veel te ver. Zo ver dat het uit de hand liep en ik iemand echt schade heb toegebracht. Daar schrok ik vreselijk van. Waarom deed ik zelf wist hoe erg het is om slachtoffer te zijn?“ Toen hij hulp kreeg, bleek dat Mike door zijn ADHD en PDD-NOS extra gevoelig is voor prikkels en pesten. Inmiddels zit hij weer goed op de rit. Hij woont begeleid zelfstandig, heeft plezier in zijn opleiding, werkt hard in een vakantiebureau en bezoekt regelmatig zijn moeder en de honden, op wie hij allemaal even dol is. „Als ik terugkijk op de periode van het pesten, realiseer ik me dat ik op de basisschool al een dankbaar slachtoffer was. Want ik hapte altijd zo lekker, reageerde overal op. Omdat het pesten toen al begon, was ik geen gemakkelijk kind. Op de middelbare school ging het gewoon door. Ik kreeg klappen, werd uitgescholden en ze drukten peukken uit in mijn capuchon. Het maakte dat ik me heel klein en onzeker voelde. Maar ook heel boos. Inmiddels weet ik dat het allemaal draait om zelfbeheersing. Als jongens nu ruzie zoeken of schelden, dan loop ik door met opgeheven hoofd. Gevoelens negeren. Zij staan immers voor schut, ik niet. Pesten of geweld lost helemaal niets op. Ik heb geleerd om mezelf te blijven en nooit op te geven wie ik ben. Never give up: dat laat ik op mijn arm tatoeëren met een eigen ontwerp erbij. Want ik heb een nieuwe start gemaakt in mijn leven.“

Discriminatie melden:
www.tumba.nl

Amber Boomsma

3 Educatie op maat

Scholen en welzijnsinstellingen (bijvoorbeeld het jongerenwerk) vragen regelmatig om workshops van Tûmba. Het gaat hierbij om preventie van discriminatie, uitsluiting, pestgedrag en het tegengaan van vooroordelen en stereotyperingen. Ook betreft het respect voor diversiteit in brede zin. Kennis over vooroordelen, kennis over het leven in andere culturen en kennis over diversiteit is van belang bij het aannemen van attitudes en gedrag.

Tûmba ontwikkelde de afgelopen jaren een scala aan educatieve werkvormen op het gebied van wereldburgerschap en gelijke behandeling. De meeste activiteiten zijn gericht op kinderen en jongeren, maar ze kunnen zich ook richten op volwassenen of professionals. De workshops worden op maat aangeboden; de specifieke behoefte en situatie bepaalt de inhoud. Het aanbod is vraag- en resultaatgericht.

Dankzij subsidie van de provincie is het mogelijk direct in te springen op een verzoek van een school of instelling in de provincie.

Doelen

- de deelnemers:
 - ontwikkelen vaardigheden voor het effectief reageren op discriminatie en pestgedrag.
 - ontwikkelen vaardigheden voor het stimuleren van respect voor diversiteit en het voorkomen van uitsluiting en pestgedrag.
 - maken kennis met de positieve kanten van diversiteit (niet alleen diversiteit op afkomst, maar ook als het gaat om lichamelijke beperkingen, homoseksuele gerichtheid, taal, etc.).
 - hebben kennis van verschijningsvormen van ongelijke behandeling.
 - zijn zich bewust van de gevolgen van discriminatie.
 - de deelnemers die in het dagelijks leven en op school weinig in contact komen met kinderen met andere culturele achtergronden krijgen inzicht in de verschillende aspecten van de interculturele samenleving.
 - maken kennis met migranten uit diverse culturen hetgeen invloed heeft op de attitude en gedrag. Hierdoor maken zij ook kennis met situaties van kinderen die leven in andere werelddelen.
- de migranten:
 - zijn voor het begeleiden van workshops getraind. Het project richt zich niet alleen op de ontwikkeling van de deelnemers, maar het helpt ook de gastsprekers om zich verder te ontwikkelen.

Resultaten

- Op de vestigingen van ROC Friese Poort in Leeuwarden, Drachten en Sneek, MBO Friesland College in Heerenveen, de locaties van het Nordwin College in Leeuwarden,

Buitenpost, Heerenveen en Sneek, NHL Hogeschool Leeuwarden, OSG Piter Jelles in Leeuwarden, en op een groot aantal basisscholen in de provincie zijn in totaal 74 workshops gegeven.

- op het Linde College en het AOC in Wolvega, op ROC Friese Poort in Leeuwarden en in Sneek, zijn adviserende gesprekken over antidiscriminatie en het tegengaan van pestgedrag gevoerd. Deze resulteerden in het maken van afspraken over gastlessen op de betreffende scholen. Hierbij werden 30 mensen bereikt.
- voor vrijwilligers van Slachtofferhulp is een training over dader/slachtofferschap georganiseerd.
- in de gemeenten Achtkarspelen, Ferwerderadeel, Heerenveen, Leeuwarden, Littenseradiel, Opsterland en Súdwest Fryslân zijn workshops gegeven.

Aanpak

De aanpak is vraaggericht en wordt op maat aangeboden. Veel gebruikte werkvormen zijn:

- *Jij en ik*: leerlingen krijgen in kleine groepjes opdrachten bij een twintigtal levensgrote foto's. Een gesprek over stereotypen en vooroordelen maakt deel uit van deze werkvorm.
- *Persoonlijke verhalen van vluchtelingen*: gastsprekers vertellen over hun ervaringen in het land van herkomst en over hun komst naar en ervaringen in Nederland.
- *Ontmoeting in Dachau*: een documentaire over een groep jongeren die in het concentratiekamp Dachau een ontmoeting hebben gehad met een overlevende van het kamp. Deze documentaire is mede tot stand gekomen door Tûmba.
- *Wie van de Drie*: interactieve spelvorm waarbij leerlingen bewust worden gemaakt van stereotype beeldvorming over homoseksualiteit, migranten, en islam.

Alle werkvormen leiden tot een uitwisseling over uitsluiting en pestgedrag in de klas, en hoe leerlingen hier zelf een positieve rol in kunnen spelen.

Er wordt gewerkt met evaluatieformulieren voor docenten. Zij verwerken deze vervolgens in opdrachten voor leerlingen.

ingevuld door:

Datum gastles	11 feb 2013
Docent	(Arnold Helmantel) Saskia Fienstra
School	Friese Poort Sneek
Klas(sen)	volwassen opleiding
Adres	Harste 4-6
PC + Plaats	2602 Jx Sneek
Tel:	0515- 440000 401600
Email:	shiemstra@roc.friesepoort.nl

Waar kent u Tumba van:	Van eerdere gastlessen op onze school. Eerste keer via een collega
Hoe beoordeelt u de inhoud van de gastles?	De les sloot voor een groot deel aan bij de leerling vanuit de groep 'Geweld tegen mensen met een handicap'
Hoe beoordeelt u de gehanteerde werkvormen?	Krachtig was het moment waarop duidelijk werd dat de 'Tumba-medewerker' moeder bleef van een geweldpleger; shock-effect
Sloot het aan bij de belevingswereld van de leerlingen?	Ja, er kwam veel discussie. Er was ook duidelijk aandacht voor de leerling met handicap die het voorstel voor deze workshop had gedaan.
Werd er voldoende ingespeeld op reacties van leerlingen?	Ja, het was een prachtige interactieve les.
Overige opmerkingen:	Ik had het al gedaan: maar zoveel Arnold als (naam moeder weet ik niet meer) heel erg bedankt voor dat indrukwekkende + meedige verhaal

4 LHBT-emancipatie koploperproject

Tûmba voert dit project uit in samenwerking met COC Friesland, in opdracht van de gemeente Leeuwarden, de gemeente Súdwest Fryslân en de provincie Fryslân.

Doelen

- het vergroten van de veiligheid en acceptatie van Lesbische, Homoseksuele, Biseksuele mensen en Transgenders (LHBT's) op scholen, binnen de politie en in de maatschappij.

Voor de concrete doelen verwijzen we naar het apart ingediende en goedgekeurde projectplan LHBT-emancipatie.

Resultaten

- Veilig schoolklimaat:
 - er is een vrijwilligerspool opgezet voor het *Wie van de Drie*-spel (WVDD). Deze vrijwilligers zijn getraind.
 - in totaal zijn er 53 WVDD workshops aangeboden (28 meer dan afgesproken*). De workshops zijn gegeven op vestigingen van ROC Friese Poort in Leeuwarden en Smallingerland, MBO Friesland College in Heerenveen, Nordwin College in Heerenveen, Súdwest Fryslân, Leeuwarden en Achtkarspelen, CSG Bogerman College in Súdwest Fryslân, Stedelijk Gymnasium en Piter Jelles Ynsicht in Leeuwarden, OSG Stellingwerf College in Ooststellingwerf en RSG Linde College in Weststellingwerf.
 - het Bogerman College in Sneek en het Stedelijk Gymnasium in Leeuwarden hebben zich gecommitteerd aan het project om het scheldwoord 'homo' uit te bannen.
 - op het Bogerman College in Sneek en het Linde College in Wolvega hebben docenten deelgenomen aan een WVDD-workshop.
- Veilige leefomgeving voor ouderen in zorginstellingen:
 - dit onderdeel van het project is vooral door COC Friesland verzorgd.
- Veilige leefomgeving religieuze kringen:
 - COC Friesland heeft hier onderzoek naar gedaan. Resultaten hiervan worden binnenkort bekend gemaakt.
- Veilige leefomgeving ketensamenwerking:
 - Tûmba en COC Friesland hebben afspraken gemaakt over meldingen van onveilige situaties.
 - COC Friesland is in 2013 toegetreden tot het reguliere RDO (Regionaal Discriminatie Overleg met politie en Openbaar Ministerie), waar Tûmba al jaren aan deelneemt.
- met Centrum Jeugd en Gezin zijn afspraken gemaakt over het houden van een voorlichtingsavond voor ouders en opvoeders in de gemeente Leeuwarden. In Súdwest Fryslân zijn soortgelijke afspraken gemaakt.
- op nationale Coming Out Day (11 oktober) werd de regenboogvlag onder meer op de

Oldehove in Leeuwarden en het stadhuis in Súdwest Fryslân gehesen.

*: door de grote vraag naar WVVD workshops was het budget uit de LHBT-financiering ontoereikend. De extra gegeven workshops zijn gefinancierd en verantwoord onder het project 'Educatie op maat'.

Aanpak

De aanpak volgt de werkwijze van het Projectplan.

De Leeuwarder kunstenaars Jogchum Veenstra, Bonny Dijkstra en Joop Dijkstra met de regenboog in de weer.

FOTO HOGE NOORDEN/JAAP SCHAAF

Regenboogzebra tegen homofobie

WILLEM BOSMA

LEEUWARDEN - Strijders voor gelijke rechten van homo's hebben woensdagavond het zebrapad voor het Leeuwarder station in regenboogkleuren geverfd.

De ludieke actie van de Leeuwarder VVD, de fractie-Brakenhoff, Tûmba en COC-Friesland is bedoeld als gebaar „tegen het zwart-witdenken”. Nederland gaat door voor het meest

homovriendelijke land van Europa, maar er is nog altijd een grote minderheid die homo's, lesbiennes en transseksuelen maar moeilijk kan verdragen.

De onverdraagzaamheid uit zich soms in vandalisme, schelden, spugen en zelfs lijfelijk geweld. Tien procent van alle discriminatieklachten bij Tûmba slaan op dit soort incidenten.

Recent zijn de auto's van de Leeuwarder banketbakker Tonny Over-

Een gebaar „tegen het zwart-witdenken”

diep met „vieze homo” bekrast. Ook werden de ramen op de Oostersingel met mayonaise beklad en kreeg de bakker uitwerpselen in zijn briefbus geduwd. „Ruten kinst himmelje, mar dy skea oan 'e auto's hat my €2200 koste. Ik ha myn nocht der fan”, zegt Overdiep.

Hij vroeg de politie om camera-toezicht. Die ging daar niet op in, want daarvoor zijn de incidenten niet talrijk genoeg. Overdiep heeft nu zelf videobewaking vanuit de eta-

lage geïnstalleerd. Burgemeester Ferd Crone noemt de agressie „verschrikkelijk”. Bij meldingen gaat de politie er met voorrang op af, zegt hij.

De zebraschilderactie moet Leeuwarders herinneren aan de waarde van een kleurrijke samenleving, die veilig is voor iedereen. „De incidenten op de Oostersingel tonen aan, dat je de aandacht op gelijke rechten moet blijven vestigen”, zegt VVD-fractieleider Serge Hollander.

5 '40 dagen niet schelden'

Schelden doet pijn. Dat blijkt telkens weer uit de reacties van mensen die gepest worden of vroeger gepest zijn. Schelden, discriminatie, uitsluiting en pestgedrag liggen in elkaars verlengde.

Bij het aanpakken van discriminatie en pestgedrag is het goed om te beginnen bij het aanpakken van scheldgedrag.

Met dit project zetten basisschoolkinderen zich intensief in om het eigen scheldgedrag drastisch te verminderen. Zij zijn zich bewust van de impact van woorden. En zij kunnen een belangrijke rol spelen bij het verminderen van scheldgedrag door anderen.

'40 dagen niet schelden' is de kern van deze aanpak. De periode van 40 dagen is een bewuste keus. Dit getal komt voor in diverse religieuze stromingen: 40 dagen zorgt er voor dat er een 'innerlijk proces' op gang komt.

Leerlingen spraken ook onderwijzers en ouders aan: "Juf Petra en juf Gretha scholden af en toe nog wel op het schoolkamp. Dan zeiden ze 'shit' en zeiden wij: dat mag niet juf!" (Leeuwarder Courant, 27 juni 2013).

Doelen

- de kinderen verrichten 40 dagen een intensieve inspanning om niet te schelden. De kinderen doen dit in gezamenlijkheid en ze ondersteunen elkaar hierbij. Dit bevordert sociale cohesie op de betreffende school, maar ook in de gezinnen thuis heeft dit een positief effect.
- kinderen zijn zich bewust van de impact van woorden.
- kinderen hebben handvatten om anders om te gaan met emoties zoals teleurstelling en boosheid (waar schelden uit voort komt).
- kinderen hebben handvatten om elkaar te ondersteunen bij het voorkomen van scheldgedrag.
- de impact van dit project is dusdanig dat er een blijvend effect ontstaat op een vermindering van scheldgedrag.
- docenten worden door dit project ondersteund bij het verminderen van scheldgedrag en daarmee bij het creëren van een veilig en prettig schoolklimaat.

Resultaten

- op De Trilker, basisschool voor speciaal onderwijs in Leeuwarden, deden in totaal 12 middenbouw-, bovenbouw- en onderbouw-klassen mee aan "40 dagen". Voor de kinderen van de onderbouw was er aan het eind van het project een theatervoorstelling in de school. De middenbouw en de bovenbouw sloten af met een bezoek aan het nieuwe Filmhuis. Op

verzoek van de school krijgt dit project een vervolg met alle bovenbouwleerlingen die al hebben deelgenomen.

- op het Nordwincollege in Buitenpost en Heerenveen doen op beide vestigingen vier 2e jaarsklassen mee aan het project. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in het najaar van 2013. Het project wordt daar in het voorjaar van 2014 afgesloten.
- in juni wordt in 9 klassen op het Lindecollege in Wolvega een “40 dagen niet schelden project” opgestart als onderdeel van een groter project over sociale veiligheid. Ook de Plataanschool in Leeuwarden heeft belangstelling getoond.
- vanwege het taalgebruik in de Tweede Kamer heeft Tûmba Kamervoorzitter Anouchka van Miltenburg aangeboden het project in de volksvertegenwoordiging te spelen. Dit aanbod kreeg landelijke bekendheid, onder meer door een artikel in het Algemeen Dagblad. Ook de provinciale media besteedden aandacht aan het voorstel. Helaas sloeg de voorzitter het aanbod af.

“Natuurlijk ging het wel eens mis, maar de kinderen hebben hun uiterste best gedaan om elkaar er op aan te spreken”, concludeerde intern begeleidster Carla van der Veen van De Trilker, basisschool voor speciaal onderwijs in Leeuwarden. Zij spreekt van een “ontzettend geslaagd project”. (Leeuwarder Courant, 27 juni 2013)

Aanpak

- kinderen verrichten 40 dagen een intensieve inspanning om niet te schelden.
- kinderen doen dit in gezamenlijkheid en ze ondersteunen elkaar hierbij (bevordert sociale cohesie op school, maar ook in gezinnen thuis).
- impact van het project is dusdanig dat er een blijvend effect ontstaat op een vermindering van het scheldgedrag.
- docenten en begeleiders worden door dit project ondersteund bij het verminderen van scheldgedrag en daarmee bij het creëren van een veilig en prettig schoolklimaat.

vandaag

LC

Scheldwoorden taboe op basisschool De Trilker

Publ.
map

Kinderen roepen geen shit maar 'popcorn!'

Laurence Monsma (links), Remco de Vries en Sara Timmerman deden fanatiek mee aan het project, gecoördineerd door Carla van der Veen. FOTO LC/SIEP VAN LINGEN

gurbe

Ik lit my *&#*\$@! net foar popcorn útmeitsje!

INES JONKER

LEEUEWARDEN - 'Popcorn', klomk het de afgelopen weken veelvuldig op De Trilker, basisschool voor speciaal onderwijs in Leeuwarden. De kinderen hadden beloofd veertig dagen niet te schelden.

'Homo!' 'Kanker!' Op het schoolplein vliegen de scheldwoorden je soms om de oren. „In de hele maatschappij zie je een vervuiling van taal, zelfs bij politici en gezagsdragers. En school is een afspiegeling van de maatschappij. Kinderen worden daar mee geconfronteerd: thuis, op straat en op tv en nemen dat over”, vertelt Carla van der Veen van De Trilker.

„Wij vonden als school dat we daar iets mee moesten.” Dus werd Tumba uitgenodigd voor een gastles. Arnold Helmantel kwam langs in gezelschap van een vrouw met één been. Hij daagde de kinderen uit scheldwoorden te roepen. Na een aarzeland begon vlogen de lelijke woorden door het klaslokaal: 'kut', 'kankerhoer', 'kankertrut', klomk het.

Toen Helmantel vervolgens vertelde dat de vrouw een been kwijt was als gevolg van kanker, was het even heel stil in de klas. Op zijn vraag: zouden jullie die woorden nu weer gebruiken?, kwam een volmondig 'nee, nooit meer'.

Aan het eind van de gastles ondertekenden alle 135 kinderen een persoonlijk contract waarin ze verklaarden dat ze gedurende veertig dagen hun best zouden doen om bepaalde scheldwoorden niet meer te gebruiken. En ze namen het heel serieus,

'Het pesten is ook minder geworden op het schoolplein'

vertelt Van der Veen, die het project samen met logopediste Geartsje Aukes coördineerde.

Afgesproken werd, dat wie een lelijk woord wilde gebruiken, 'popcorn' zou zeggen. En dat werkte. „We merken echt dat het effect heeft. In de klas zit je er natuurlijk bovenop, maar ook op het plein horen we dat kinderen elkaar aanspreken: 'ssshhht! Je moet popcorn zeggen, anders halen we het niet.' En ook leerkrachten werden aangesproken door de kinderen.”

Van der Veen spreekt van een „ontzettend geslaagd project”. „Natuurlijk ging het wel eens mis, maar de kinderen hebben hun uiterste best gedaan om elkaar er op aan te spreken.”

„In het begin vond ik het heel moeilijk, maar het werd steeds makkelijker”, vindt Remco de Vries (11). Voor de leerkrachten was het ook best lastig, volgens hem. „Juf Petra en juf Gretha scholden af en toe nog wel op het schoolkamp. Dan zeiden ze 'shit' en zeiden wij: dat mag niet juf!”

„Het pesten is ook minder geworden op het schoolplein, omdat ze uitlegden hoe het schelden kan voelen”, vertelt Laurence Monsma (12). Voor Sara Timmerman (9) was het project niet echt nodig. „Ik had al een vervangwoord: chips.”

Nu het project vandaag officieel is afgelopen, komt het aan op volhouden. „Dit is iets wat je moet onderhouden”, erkent Van der Veen. Sarah is vastbesloten om door te gaan. „We gaan ervoor”, klinkt zij strijdbaar.

Veertig dagen niet schelden

'Veertig dagen niet schelden' is een project van Tumba, centrum voor wereldburgerschap en gelijke behandeling. „We zijn het project gestart omdat op veel schoolpleinen sprake is van taalverruwing. Kinderen gebruiken scheldwoorden die onnodig kwetsend zijn en soms ook ernstige gevolgen kunnen hebben”, vertelt Arnold Helmantel van het centrum. Tumba ver-

zorgde een gastles over schelden en de soms ernstige consequenties daarvan.

Aan het eind van de les ondertekenden de kinderen een persoonlijk contract waarin ze verklaarden dat ze gedurende veertig dagen hun best doen om bepaalde scheldwoorden niet meer te gebruiken. Het is de bedoeling om het project op meerdere scholen aan te bieden.

6 Mensenrechten

In 2011 deed de Thorbecke Academie, in opdracht van Tûmba, onderzoek naar de kennis van Friese VMBO-ers op het gebied van de mensenrechten. Het bleek dat de helft van de scholieren slechts één mensenrecht wist te noemen. Tûmba presenteerde daarom een plan om de mensenrechten – met name – onder scholieren meer aandacht te geven. Het was een ambitieus plan, met landelijke pretenties.

In 2012 bleek dat het plan te ambitieus was. De provincie Fryslân subsidieerde het plan royaal, maar het lukte Tûmba niet om de vereiste cofinanciering te vinden. We hadden hier al enigszins rekening mee gehouden – bezuinigingen bij diverse subsidiegevers en fondsen dreigden al eerder – en contacten gelegd met de Thorbecke Academie (voor inhoudelijke kennis op het gebied van de mensenrechten, de afdeling Communication en Multimedia Design van de NHL (voor de ontwikkeling van de social media campagne) en Nordwin (de doelgroep). Er ontstond een nieuw samenwerkingsverband, onder leiding van een Tûmba-medewerker, dat enthousiast van start ging met het (aangepaste) plan. De campagne liep hierdoor vertraging op, maar kon eind 2013 toch starten. Het werd een spectaculaire start!

Doelen

- de bekendheid met mensenrechten neemt toe, het belang wordt meer gezien.
- drieduizend Friezen komen maandelijks in actie voor een mensenrecht.
- de sirene op de eerste maandag van de maand wordt bekend als het Maandelijkse Moment voor de Mensenrechten.

Resultaten

- studenten van Communication en Multimedia Design van de NHL hebben een campagne ontwikkeld (look and feel, website, Facebookpagina, banners, flyers, een MC als gezicht van de campagne).
- er is een community ontstaan van bijna 400 mensen; daarmee liggen we op schema. We verwachten dat eind 2014 drieduizend Friese jongeren bekend zijn met het Maandelijkse Moment voor de Mensenrechten. Zij hebben dan gemiddeld vijf keer aan de actie meegedaan en kennen minimaal vier mensenrechten.
- de campagne is gepresenteerd op het Nordwincollege VMBO-groen in Leeuwarden aan 300 jongeren.
- de studenten hebben optimaal gebruik gemaakt van de welwillendheid van de media tijdens Serious Request. Dat leverde een ongekennde publiciteit op (onder meer: drie schitterende reportages op 3FM, grote en positieve artikelen in Leeuwarder Courant, Friesch Dagblad, Telegraaf). Alles is terug te zien op Youtube, www.ykyr.nl en op de Facebookpagina van You Know Your Right.

Aanpak

Het betrekken van de CMD-studenten van de NHL was leerzaam voor Tûmba. Nadat zij onderzoek hadden gedaan naar interesses en beleving van (v)mbo-ers ontwikkelden ze een ambitieus plan dat in toon en vormgeving behoorlijk afweek van het oorspronkelijke Tûmba-plan. De naam van de campagne zou *You Know Your Right* moeten zijn, want jongeren weten vaak intuïtief wel waar (mensen)rechten geschonden worden, betoogden de studenten. De studenten staan dicht bij de doelgroep dan de meeste Tûmba-medewerkers, ze hebben daarom veel ruimte gekregen om hun plannen te realiseren. Dat heeft ons als organisatie veel nieuwe kennis en inzichten opgeleverd. Ook de nodige zenuwen overigens, toen het er op aankwam en de studenten te optimistisch bleken over het wervend karakter van free publicity en Facebook.

De campagne begon flitsend op het Nordwincollege, op maandag 2 december nadat het maandelijks alarm had geklonken. Met MC Sherlock en met muziek en een videoboodschap van de rappers van Yellow Claw, onder de doelgroep zeer populair, werd de campagne gelanceerd en het eerste Maandelijkse Mensenrechten Moment gepresenteerd. “Omdat jongeren wat willen doen, wat willen beléven” was er gekozen voor een recordpoging om in het Guinness Book of Records te komen. De uitdaging zou zijn het oude record van 181 mensen in een zeepbel te verbeteren. Met de zeepbel werd gerefereerd aan het doel van Serious Request – de strijd tegen diarree – en het recht op medische zorg (Mensenrecht 22). De actie zou geld op moeten leveren voor Serious Request en moeten meeliften met alle positieve publiciteit die Serious Request zelf zou organiseren en generen.

Dat laatste was perfect ingeschat. De actie kreeg veel positieve voorpubliciteit. Dat zou, daar waren de studenten van overtuigd, automatisch deelnemers aan de actie opleveren. Maar dat laatste bleek te optimistisch ingeschat. Want terwijl de studenten een ingenieuze installatie bouwden om de zeepbel te maken en Drecht bereid werd gevonden 90 liter afwasmiddel beschikbaar te stellen, tikte de deelnemersteller op de site maar langzaam. Achteraf gezien niet verwonderlijk, half Fryslân was al bezig met andere acties voor Serious Request.

Een uur voor de recordpoging, in het WTC Expo, hadden slechts 75 mensen zich ingeschreven. We werden gered door de bouwvakkers van Dijkstra Draisma, die een kerstbijeenkomst in het WTC hadden en graag bereid waren aan de recordpoging mee te doen. De poging was geslaagd wat het aantal mensen betrof, maar de zeepbel vertoonde teveel gaten om Guinness-waardig te zijn. De media maalde daar echter niet om. Unaniem werd gemeld dat de poging gelukt was. De beelden werden een avond lang op het grote scherm op het Zailand en op Serious Request-tv herhaald.

Qua publiciteit is het doel ruimschoots gehaald, maar verder was het verloop van dit eerste Maandelijkse Moment voor de Mensenrechten vooral leerzaam. De actie is met de studenten uitvoerig geëvalueerd. Hun ervaringen zullen worden overgedragen op een nieuwe groep studenten, die onder leiding van Tûmba de campagne in 2014 gaan uitvoeren. NHL en Tûmba zijn ingenomen met deze samenwerking.

Tûmba mikt op megazeepbel PR

Met bellenblaas en chocolade verleidde mensenrechtenorganisatie Tûmba maandag tweehonderd scholieren om mee te doen aan haar nieuwe campagne.

02/2/13
LC

Dj MC Sherlock maakt scholieren enthousiast voor de nieuwe Tûmba-campagne over mensenrechten.

FOTO LC/WIETZE LANDMAN

SUZANNE VAN DER HORST

You Know Your Right, heet de nieuwe mensenrechten-campagne die maandagmiddag op het moment van het landelijk luchtalarm werd gelanceerd in het Nordwin College te Leeuwarden.

Dat moment was geen toeval: vanaf nu lanceert Tûmba - het Fries centrum voor wereldburgerschap en gelijke behandeling - elke eerste maandag van de maand op het middaguur een actie om op een speelse manier de aandacht te vestigen op mensenrechten.

„Wie van jullie heeft Facebook?“, vraagt de stoere dj MC Sherlock, die deze lancering aan elkaar praat. Alle handen van de aanwezige vmbo-

groen scholieren gaan enthousiast de lucht in. „En wie kent alle dertig mensenrechten?“ De zaal valt even stil. De handen blijven omlaag. „Ga dan nu naar Facebook en like onze pagina. Dan kun je er alles over lezen.“

Een slimme zet. De scholieren zijn druk met hun mobieltjes in de weer en lezen over het recht op privacy, onderwijs, asiel en democratie tot ze samen aftellen tot twaalf uur en het luchtalarm door de ruimte schalt.

Deze eerste maandelijkse mensenrechtenactie is afgestemd op Serious Request en heeft alles te maken met de bellenblaas die de vmbo-groen leerlingen van Tûmba kregen. Ze willen in de week van Serious Request met zo'n 250 mensen in een gigantische zeepbel gaan staan. Een

*Eerste in serie
maandelijkse
acties is voor
Serious Request*

heuse recordpoging.

Studenten van de NHL Hogeschool ontwikkelen hiervoor een reusachtige bellenblaasinstallatie. Vijf studenten van de NHL-opleiding communication en multimedia design organiseerden de lancering van de campagne, een opdracht die ze

van Tûmba hadden gekregen.

En hoe je zo'n lancering voor tweehonderd vmbo-scholieren interessant maakt, dat had de organisatie wel begrepen. De bellenblaas viel in de smaak, net als de rappende dj, de muziek en de fairtrade-chocolade die de scholieren na afloop van de lancering kregen uitgedeeld. Dit laatste veroorzaakte een ware stormloop in de kantine van de school.

Naast de Nordwin-scholieren mag ook ieder ander die graag meedoet aan de recordpoging zich aanmelden om voor Serious Request in de zeepbel te komen staan. Waar en wanneer de actie wordt uitgevoerd, is nog niet helemaal duidelijk. Zodra dit bekend wordt, zetten de initiatiefnemers dit op hun Facebook-pagina, facebook.com/ykyr.nl.

7 Serviceloket

Voor Friese organisaties die projecten steunen in de Derde Wereld zijn de mogelijkheden voor medefinanciering beperkt. Impulsis en Cordaid geven nog wel financiële steun, maar die steun is gebonden aan een beperkt aantal landen en aan thema's per land. Tûmba investeerde de afgelopen jaren in trainingen gericht op het opbouwen van netwerken rondom de eigen organisatie om zo burgers en bedrijven aan de doelstellingen van het overzeese project te verbinden.

Twee voorbeelden:

De stichting WakK in Pingjum slaagde er in om in Fryslân, maar ook in de rest van Nederland om mensen en organisaties aan zich te binden. Tegelijk bouwde de stichting in Tanzania aan een breed netwerk van personen, kerken en organisaties om gezamenlijk projecten op te pakken. De regionale overheid maakt ook deel uit van dit netwerk. Deze aanpak werpt haar vruchten af. Het bijzondere is nu ook dat Nederlandse partijen als de ASN bank en de Triodos-bank deze aanpak waarderen en die waardering omzetten in financiële steun.

De stichting Gondar on the Move (opgezet door het Friesland College in Heerenveen) gaat nieuwe allianties aan om het werk in Ethiopië te versterken en te verbreden. MBO leerlingen uit Heerenveen en Gondar in Ethiopië wisselen kennis uit. Een nieuw terrein is schoon drinkwater. Er bestaan al beproefde technieken om organische vervuiling uit het drinkwater te halen. Verwijdering van chemische vervuiling is een stuk lastiger. Proeven met Moringa zaden van bomen die veelvuldig voorkomen in Afrika geven een heel positief resultaat. Deze methode moet echter nog verder onderzocht worden en de implementatie moet nog verfijnd worden. Daarvoor wil 'Gondar' banden aangaan met de NHL en met Wetsus.

Tûmba speelt in beide projecten een intermediaire rol.

De NCDO en het Ministerie van Buitenlandse Zaken trokken zich terug uit deze activiteit, met als gevolg minder co-financiering en daardoor minder resultaat

Doelen

- organisaties beschikken over beter en moderner gereedschap om financiële doelen te halen.
- organisaties betrekken partners bij het behalen van financiële doelen.
- door bevordering en deling van kennis zijn organisaties beter in staat om projecten uit te voeren.
- organisaties die projecten uitvoeren zijn bewust van valkuilen.
- organisaties weten hun 'kleine' verhaal te plaatsen binnen de grote verbanden.
- Friese organisaties slagen in het behalen van hun eigen doelstelling.

Resultaten

- 3 presentaties over snelle veranderingen door de nieuwe media in ontwikkelingslanden.
- 9 organisaties deelden kennis over schoon water, landbouw, en onderwijs.
- vertegenwoordigers van 22 organisaties getraind in opbouw van kring rondom de eigen organisatie voor informatie, betrokkenheid en financiële steun.
- 9 trajecten ingezet voor financiering bij hulporganisaties, particuliere fondsen of banken.
- 19 adviezen gegeven over sprekers, muziekgroepen, opzet van activiteiten etc.
- 21 organisaties klopten aan bij Tûmba voor advies over financiering, het duurzame perspectief of beëindiging van project.

Aanpak

- De 198 organisaties uit het Tûmba netwerk kregen zes maal berichten over actuele ontwikkelingen, studiedagen en oproepen voor trainingen.
- 3 trainingen aangeboden over opbouw eigen netwerk door inzet sociale media.
- 2 sessies met WakK en Gondar on the Move over verdere netwerkontwikkeling.
- organisatie van 4 netwerkgesprekken rondom Stichting WakK en Gondar om the Move.

De tijd dat projecten uitsluitend gefinancierd worden door de partner in Nederland is al lang voorbij. Van de partners in het Zuiden wordt nu een grote inbreng gevraagd, meestal in de vorm van arbeid. De bosbouwprojecten in de Kagera-region in Tanzania zijn daar een mooi voorbeeld van.

8 Fryslân Fair Trade

Fryslân Fairtrade komt stap voor stap dichterbij. Naast Het Bildt en Tytsjerksteradiel draagt nu ook Ooststellingwerf de titel Fairtrade. Na de inspiratiedag in 2012 meldden ook Weststellingwerf, Heerenveen, Leeuwarden, Súdwest Fryslân en Kollumerland zich aan als kandidaat Fairtrade gemeente. In de loop van 2013 voegde Dantumadeel zich bij deze rij. Op Schiermonnikoog, in Achtkarspelen en in de Friese Meren komen burgers in beweging om ook hun gemeente Fairtrade te maken. Burgers uit Franekeradeel en Menaldumadeel willen aan de slag om hun nieuwe gemeente Westergo Fairtrade te maken in 2018. Als het gaat om Fairtrade is er op dit moment veel in beweging in Fryslân. Gelukkig zijn er nu vanuit de Provinciale Fairtrade Werkgroep helpende handen om de titel voor de provincie binnen te slepen.

Doelen

- betrokkenen bij het Fairtrade proces op gemeentelijk niveau kunnen hun Fairtrade verhaal goed overbrengen.
- het Friese publiek is beter op de hoogte van de achtergronden van Fairtrade. Personen uit relevante netwerken helpen mee om Fairtrade op gemeentelijk niveau van de grond te krijgen.
- uitwisseling van kennis en kunde op provinciaal en landelijk niveau leidt tot inspiratie en kennis over en implementatie van Fairtrade binnen gemeenten.
- Fairtrade wordt in meer gemeenten onderdeel van het beleid op het gebied van duurzaamheid
- intermediair tussen Stagebureau Global Goals en gemeenten over de uitvoering van een de Fair meting (nulmeting).
- in 2013 zijn de volgende gemeenten aantoonbaar actief als het gaat om Fairtrade: Achtkarspelen, Dantumadeel, Dongeradeel, Heerenveen, Kollumerland, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Weststellingwerf.
- in december 2015 zijn er 11 gemeenten met de titel Fairtrade. En in totaal 18 gemeenten zijn actief aan de slag met Fairtrade.

Resultaten

- Tûmba organiseerde twee mediatrainingen voor 14 actieve Fairtraders. De deelnemers kunnen na de training hun Fairtrade-verhaal afstemmen op verschillende doelgroepen.
- via het Fairtradenetwerk werden 98 geïnteresseerde organisaties/personen twaalf maal op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen Fairtrade Fryslân.
- via Twitter en Facebook werden actuele berichten rondgestuurd naar een groeiende groep volgers.
- Tûmba genereerde publiciteit op Omrop Fryslân en in het Friesch Dagblad en de Leeuwarder Courant. Het betrof een interview over de werkomstandigheden en de beloning van arbeiders in de kledingindustrie in Azië, een pagina in het Friesch Dagblad over de situatie van boeren in de Derde Wereld en over wat de Wereldwinkels in Friesland te bieden hebben. Het Friesch Dagblad maakte ook een verslag van een door Tûmba georganiseerde bijeenkomst van Fairtradeboeren uit de Derde Wereld en biologische boeren uit Friesland. De Leeuwarder Courant plaatste een ingezonden brief van Tûmba naar aanleiding van kritiek op Fairtrade
- Tûmba analyseerde de stand van zaken met betrekking tot Fairtrade in Fryslân en maakte een gedetailleerd plan.
- de provinciale werkgroep Fairtrade gaf ondersteuning aan het Fairtradeproces in Fryslân.
- Tûmba leverde input voor de inspiratiedag in Burgum.
- 20 Friese gemeenten zijn bezocht. Deze gemeenten kregen een presentatie van wat Fairtrade op gemeentelijk niveau inhoudt en wat er van gemeenten zelf en van bedrijven en organisaties wordt verwacht. Tevens werd aangegeven wat gemeenten van Tûmba kunnen verwachten aan ondersteuning. Gemeenten maakten in 2013 gebruik van deze ondersteuning van Tûmba.
- Ooststellingwerf werd de derde Fairtrade gemeente in Fryslân.
- Fairmetingen werden uitgevoerd in Súdwest Fryslân en Kollumerland.

Aanpak

- via website, Facebook en het Fairtradenetwerk gaven actieve Fairtraders op een enthousiasmerende wijze bekendheid aan het werk van Fairtrade Fryslân.
- Tûmba organiseerde mediatrainingen voor actieve Friese Fairtraders.
- de provinciale media gaven vier maal aandacht aan Fairtrade.
- er was intensief overleg over aanpak binnen gemeenten met leden van de provinciale Fairtradewerkgroep.
- Tûmba bezocht Achtkarspelen, Dantumadeel, Dongeradeel, Franekeradeel, Heerenveen, Kollumerland, De Friese Meren, Leeuwarden, Menaldumadeel, Opsterland, Ferwerderadiel, bureau VAST (eilanden), Smallingerland en Súdwest Fryslân.
- Fairtrade gemeentelijke werkgroepen in Smallingerland, Kollumerland en Weststellingwerf werden intensief begeleid. Met aspirant-leden van de Fairtradewerkgroep in Leeuwarden werden kennismakingsgesprekken gevoerd.

- Tûmba nam een deel van de organisatie van de inspiratiebijeenkomst in Burgum op zich.
- Tûmba organiseerde Fairtrademetingen in samenwerking met de Wereldwinkels in Kollum en Súdwest Fryslân, en met Global Goals.

9 SBOS Consumptie Verplicht

Het programma Consumptie Verplicht weet in de provincie Fryslân steeds meer jongeren (en ouderen) uit te dagen, te inspireren en te betrekken bij wereldburgerschap. Onder het motto “Wat doe jij voor een betere wereld?” komen jongeren (doelgroep 12-26 jaar) in actie voor een duurzame en rechtvaardige wereld. Scholen, maar ook veel bedrijven en maatschappelijke organisaties, nemen deel aan het project en dragen bij aan een duurzame wereld.

Doelen

- jongeren krijgen op laagdrempelige manier informatie waarmee ze zich in kunnen zetten voor een betere wereld.
- jongeren via prikkelende en concrete actievormen aanzetten tot handelen
- aanbieden van een breed aanbod van prikkelende activiteiten waarmee organisaties zich kunnen verduurzamen.
- via activiteiten kennis overdragen aan jongeren over ontwikkelingssamenwerking en stimuleren dat deze kennis wordt omgezet in duurzaam handelen ten behoeve van een duurzame, rechtvaardige en welvarende wereld.

Resultaten 2013

- 21 Upgrades:

Faire wens voor je medemens!, Leeuwarden 14 februari
Strike a pose for Egyptian Women, Leeuwarden 8 maart
Doe mee voor een glimlach!, Leeuwarden 15 maart
Liefde voor het lezen, Leeuwarden 2 april
Recht om krom te zijn, Akkrum 11 mei
De Fietsendokter, Kollum 16 mei
Trappen voor Oeganda, Kollum 16 mei
Bouwen aan een ander zijn toekomst, Leeuwarden 12 juni
Lucht voor alle wensen, Groningen 20 juni
Tûtsje van Ma@xima, Leeuwarden 4 september
Wijs met portemonnee, Leeuwarden 6 september
De Regenboog, Leeuwarden 19 september
Kinderarbeid is zóóó goedkoop, Leeuwarden 18 oktober
TeFolleTrompke, Leeuwarden 6 november
Serious Karma in uw kop, Leeuwarden 29 november
Safe water, save a life, Kollum 30 november
Knuffel HIV mee bij de UB, Groningen 5 december
FlesMob, Leeuwarden 12 december
Serious Message, Surhuisterveen 13 december

Serious Soap, joure 14 december

Serious Shit, Leeuwarden 19 december

Fairduurzamingen: 21 scholen, bedrijven, instellingen of organisaties in Fryslan die zich committeren aan minimaal 3 punten waarop zij hun eigen bedrijfsvoering Fair-er en/of duurzamer maken.

- 21 Fairduurzamingen (tegen 18 die voor 2013 begroot waren): Parcival College (Groningen 12 maart; B&B 't Gulden Paerdt (Leeuwarden 11 april); FSU (Leeuwarden 2 juli); Tûk Advies Bedrijf (Drachten 5 juli); Mint Kapsalon (Dronrijp 8 september); STIP stencilwerk (Leeuwarden 12 september); Supermarkt Feijen (Terhorne 18 september); Solidair Friesland (Leeuwarden 25 september); Vivante Friesland (Leeuwarden 23 oktober); Nieuw51 (Leeuwarden 31 oktober); Ny-Na (Leeuwarden 6 november); Miks Welzijn Joure (Joure 7 november); Het Voorpand (Gorredijk 21 november); Karma Coffee (Leeuwarden 28 november); Piter Jelles Stedelijk Gymnasium (Leeuwarden 28 november); MFB B.V. (Bolsward 9 december); H3DZUP Kapper (Leeuwarden 10 december); Pine Center (Heerenveen 18 december); Parket Ster (Leeuwarden 18 december); Alqvimia (Wolvega 19 december); Comenius (Leeuwarden 19 december).

- 8 XS

- media-aandacht: op veel websites werden berichten en foto's van de Upgrades geplaatst; Brede inzet van social media (2 Facebook-kanalen, 2 Twitteraccounts, YouTube-kanaal en reguliere website van Tûmba). Op de Tûmba-site en het YouTube-kanaal zijn de filmpjes van de 21 Upgrades terug te zien (<http://www.tumba.nl/pagina/Consumptie+verplicht!/14/>).

- direct bereik:

Upgrades: 310 leerlingen – 3000 Friese of Groninger burgers

XS: 378 jongeren die een XS bijwonen

Aanpak

- organiseren van Upgrades, XS-en en Fairduurzamingen.
- in 2013 werd de inzet van social media nog verder uitgebouwd.
- bij een Upgrade (6 november) was premier Rutte betrokken.
- leerlingen en studenten informeren en enthousiasmeren over de mogelijkheden om zelf actief bij te dragen om 'de wereld een beetje beter te maken' met behulp van een eigen ontwikkelde Prezi en gastlesprogramma.
- uitleg geven over doelstelling Consumptie Verplicht en instructies voor uitvoeren project
- verspreiden en verwerken menukaarten
- aanleggen van een geïnteresseerdenlijst.
- verzamelen van perspublicaties en deze tezamen met de filmopnames na afloop van ieder event rondsturen aan betrokkenen en geïnteresseerden.

Duurzaam diner

Mark Rutte eet mee van afbreekbaar servies

Fr. Dijk
07/11/13

Premier Mark Rutte schoof gisteren aan voor een 'duurzaam diner' van de Upgraders van Tûmba en de jongeren van de JOVD, in de pop-upwinkel Nieuw! van de VVD in Leeuwarden. Het porseleinen servies was vervangen door een biologisch afbreekbare wegwerpvariant: dat scheelt heet afwaswater en dus energie. Wat de gasten niet op konden ging in het TeFolleTrompke, een klikjesbakje. Foto: Hoge Noorden

10 Actualiteit

Gevraagd en ongevraagd reageert Tûmba op actuele thema's / kwesties rondom discriminatie, mensenrechten en wereldburgerschap. Het voordeel: de thematiek heeft de aandacht van het publiek al, Tûmba kan daarbij aansluiten - nuancerend, verdiepend of relativerend. Overigens hoeft de actualiteit niet perse een kwestie zijn. De verschijning van een boeiend boek, de komst van een vernieuwend denker naar Nederland of nieuwe trends op het gebied van sociale actie kunnen (bijvoorbeeld) ook aanleiding zijn voor een activiteit.

Doelen

- actueel thema ook in Fryslân op de agenda plaatsen.
- beïnvloeding maatschappelijk debat (aandacht vragen voor Tûmba-thema's binnen het debat).
- stimuleren debat en kennisuitwisseling.

Resultaten

- middels 14 bijdragen in de (nieuwe) media en publiekbijeenkomsten bereikte Tûmba in 2013 135 personen direct en via de oude en nieuwe media 250.000 mensen. Het publiek is daardoor beter geïnformeerd, denkt genuanceerder en voelt zich meer betrokken bij de thematiek. Op de publieksbijeenkomst is dit gemeten.
- er werden 6 bijeenkomsten georganiseerd.

Aanpak

150 jaar slavernij

In 2013 was het 150 geleden dat Nederland de slavernij afschafte. In het kader van deze herdenking organiseerde Tûmba, in samenwerking met Slieker Film (Leeuwarden), twee avonden in een reeks van vier over dit thema. De avonden bestonden uit een inleiding en de vertoning van een film. Op 2 juli startte de reeks met de vertoning van de film 'Amazing Grace', voorafgegaan door een lezing van Willem Klooster. Bezoekers: 30.

Op 8 oktober hield Alex van Stipriaan een lezing over de betrokkenheid van Fryslân bij de slavenhandel, waarna de film 'Tula: the Revolt' werd vertoond. Bezoekers: 85.

2 dagen over Hannah Arendt met Joke Hermsen

Op 5 en 6 april organiseerde Tûmba, in samenwerking met Filosofie Café Leeuwarden en Tresoar, 2 dagen over het denken van Hannah Arendt. Joke Hermsen, kenner van het werk van Arendt, leidde de twee dagen. 20 mensen volgden de cursus.

Een avond met Ralf Bodelier

Op 11 december – een dag na de Internationale Dag voor de Mensenrechten – werd filosoof Ralf Bodelier geïnterviewd door Brenda Ottjes in Tresoar. Bodelier ging in op zijn visie op kosmopolitisme en het denken van de Indiase econoom Amartya Sen. De organisatie van de avond lag in handen van Tûmba. Er werd samengewerkt met Filosofie Café Leeuwarden, Verzetsmuseum Fryslân en Amnesty International Leeuwarden. Er waren 45 mensen bezig.

Regenboogzebra

Op initiatief van VVD Leeuwarden en de Groep Brakenhoff (Leeuwarden) werd in samenwerking met COC Friesland in de avond van 18 september het zebrapad voor het NS-station in de Friese hoofdstad omgetoverd in een regenboogzebra. Met deze actie vroegen de initiatiefnemers aandacht voor de positie van LHBT-ers in Nederland. De actie kreeg veel publiciteit in de provinciale media.

Museum of Love

In het bidboek van Kulturele Hoofdstad 2018 – Leeuwarden werd verkozen! – staat het idee van Tûmba: een Museum of Love. Als start van het project konden bezoekers van de Leeuwarder Uitmarkt (1 september) plaatsnemen in een roeibootje dat afgemeerd lag in de vijver van de Prinsentuin. Als eerste paar namen de Leeuwarder zangeres Anneke Douma en toptafeltennisser Magan Tahir plaats in de boot.

De mooiste boeken
over Noord-Nederland
vind en koop je bij:
**www.
noordboekwinkel.nl**
DAG EN NACHT GEOPEND...

Huis aan Huis

Hét laatste nieuws op **dehuisaanhuis.nl**

Het Weekblad
www.dehuisaanhuis.nl
BLIJF OVERAL OP DE HOOGTE
VOLG ONS VIA

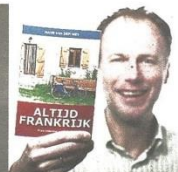
Show and shine gepimpte auto's

Op het terrein van Auto Bourguignon was zondag een meeting van opgevoerde en gepimpte auto's. Een verslag (met foto's van Michel Stienstra) staat op onze website.

Dankzij boek op de tribune van RC Lens

Hans van der Mey (Stiens) beschreef zijn liefde voor Frankrijk in een boek. Het leverde hem vrijkaartjes voor een voetbalwedstrijd op. Zijn verhaal staat op pagina 3.

Fries Museum zoekt vriendelijk gezicht

Het Fries Museum zoekt vrijwilligers voor de functie van gastvrouw en -heer voor de informatiebalie. Baukje Vis verstrekt meer informatie: 058-2555502.

Het Weekblad

I JAARGANG 44 | NUMMER 36 | UITGAVE NDC MEDIAGROEP

WO 4 SEPTEMBER 2013

Recordaantal bezoekers opening culturele seizoen Leeuwarden

Bijna 26.000 mensen hebben zondag de Uilmarkt bezocht. Nog nooit bezochten zoveel mensen de opening van het culturele seizoen in Leeuwarden. De foto is gemaakt door Harrie Muis. Meer op onze website.

Geen turbo-Europaplein

Een turbotrond met drie fietstunnels? Het plan van Vrij-Baan is verder weg dan ooit. PvdA en PAL/GroenLinks bleken ineens sterk verdeeld.

LEEWARDEN

De raad stemde plotseling voor het burgerinitiatief dat een gelijkvloers verkeersplein zonder fietstunnels bepleit. Dat plan van Vereni-

ging Monument Europaplein wordt nu onderzocht en zal naar verwachting minimaal een halfjaar duren. CDA-wethouder Thea Koster be-greep weinig van de omme-

zwaai van coalitiegenoten PvdA en PAL/GroenLinks en noemde de gang van zaken geld- en tijdverspilling. Het volledige artikel staat op onze website.

Al meer dan 150 kittens opgevangen door De Wissel

LEEWARDEN

Deze zomer verblijven 156 extra kittens in dierenopvang De Wissel. „Dat is veel”, zegt Heidi Gosens namens het Leeuwarder asiel, „en het einde van het kintenseizoen is nog niet in zicht”. Soms zijn de kittens zo klein dat ze hun

oogjes nog niet eens open hebben. Voor deze (moederloze) kittens heeft De Wissel sinds kort speciale gastgezinnen. De opvang van deze kittens, en natuurlijk de opvang van alle andere dieren in De Wissel, kost veel geld. Daarom is De Wissel op

zoek naar collectanten voor de collecte rond diendag, op 4 oktober. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Jildau van der Molen via telefoonnummer 058-8443640. E-mail: collectegedierenbeschermingleeuwarden.nl.

Het Weekblad

ALTIJD OP DE HOOGTE

www.huisaanhuis.nl

VOLG ONS VIA

Thuiszorg nodig?

Bel dan
(0566) 62 99 17
of kijk op
www.particura.nl

PartiCura

**Kunststof
Kozijnen**

MTD Montage
Seerob 34 - 9051 VA Stiens
Tel. 058-257 33 88
www.mtdmontage.nl

RuyterVerf

1 ltr. mengverf.....	v.a. € 13,95
1 ltr. belts.....	v.a. € 13,95
0,75 ltr. wijzonol.....	v.a. € 18,95
1 ltr. sikkens.....	v.a. € 28,95
10 ltr. superflex wit/ra0010.....	v.a. € 33,75
50 mtr. glaswafel + lijn.....	v.a. € 59,95

LEEWARDEN
De Ruyterweg 22-24 | T. 058-2167120
WWW.RUYTERVERF.NL

deurdeukje?

...drukken we
er zo uit

STOKVIS
AUTOSCHADE SERVICE
Leeuwarden
www.stokvis.com

II Ondersteuning MEVEZ

MEVEZ is de multiculturele adviesraad van de gemeente Leeuwarden. MEVEZ bestaat een aantal jaren en startte in 2012 met een nieuwe groep. Tûmba ondersteunt op verzoek van MEVEZ en de gemeente Leeuwarden.

Doelen

- MEVEZ krijgt steun om zelf structuur te geven aan de organisatie. MEVEZ heeft haar ambitie, capaciteiten, motivatie, visie, activiteiten en planning helder. MEVEZ en de Gemeente Leeuwarden hebben een zinvolle uitwisseling met elkaar ten behoeve van de Leeuwarder bevolking om het multicultureel samenleven positief te beïnvloeden.
- MEVEZ en Tûmba versterken elkaar; Tûmba legt connecties tussen MEVEZ en de samenwerkingspartners van Tûmba waar dit zinvol is. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan het Onderwijs (Stenden, NHL) en de Uitzendbranche.

Resultaten

- Tûmba ondersteunde bij het maken van een jaarplan.
- MEVEZ heeft gewerkt volgens een jaarplan 2013 (doelstelling, thema's, activiteiten, resultaten).
- Het bestuur en de leden hebben hun rollen en taken helder.
- MEVEZ leden namen deel aan een cursus "Hoe te komen tot een advies?" (alle stappen in dit proces).
- MEVEZ gaf de gemeente advies en verzorgde de publiciteit.
- MEVEZ en Tûmba werkten samen bij het organiseren van een bus naar het aanbieden van het Bidboek Culturele Hoofdstad in Amsterdam juli 2013.
- MEVEZ ontving een training gericht op evaluatie, persoonlijke betrokkenheid, ambitie, omgaan met onderlinge verwachtingen, teleurstellingen, positieve energie en focus (gericht op afronden 2013, het leerproces en een fris begin in 2014).

Aanpak

Er wordt vraaggericht gewerkt; MEVEZ vraagt Tumba voor begeleiding op specifieke thema's.

Die thema's waren in 2013:

- maken van een jaarplan.
- het werken volgens jaarplan.
- hoe kom je tot een gedegen advies (welke stappen, wat is het proces, welke kwaliteitscriteria?).
- het bespreken van het proces tijdens het geven van een specifiek advies aan de gemeente.
- rolverdeling, verwachtingspatronen en functies binnen MEVEZ.
- evaluatie (wat gaf positieve energie en wat kostte energie, hoe kijk je daar tegen aan, uitspreken verwachtingen, uitspreken wat niet goed ging, procesbespreking, filteren en benoemen leerpunten, voornemens 2014).

I2 Positief diversiteits moment

Ook in deze - economisch moeilijke - tijden zijn er werkgevers die zich bijzonder inspannen voor mensen met een beperking en / of afstand tot de arbeidsmarkt (bijstandsgerechtigden, ouderen, gehandicapten, allochtonen). De gemeenteraad van Leeuwarden heeft besloten deze werkgevers in de spotlights te zetten, als rolmodel of ambassadeur. Het zou jaarlijks "een positief persmoment" moeten opleveren. Tûmba heeft dit besluit vormgegeven.

Doelen

- ondernemers die zich enthousiast en betrokken inspannen voor mensen met een beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt voelen zich gewaardeerd (en gestimuleerd).
- middels een positief persmoment is het brede publiek geïnformeerd over werkgevers die zich maatschappelijk betrokken opstellen.
- deze positieve verhalen bevorderen in brede zin het diversiteitsdenken.
- op deze wijze voldoen aan een vraag vanuit de politiek en daarmee aan de vraag van de burgers.

Resultaten

- verhalen over twee werkgevers verschijnen in februari 2014 in Huis aan huis (oplage 67.000).
- we verwachten dat op tien sites aandacht aan deze verhalen zal worden geschonken.
- de geïnterviewde ondernemers voelden zich gewaardeerd.
- denken en handelen vanuit diversiteit is praktisch en positief belicht voor een groot publiek.

Aanpak

De aanloop verliep wat stroef. We vroegen winkeliers-, ondernemers- en bedrijvenverenigingen, de Commerciële Club Leeuwarden, de Kamer van Koophandel, Mevez, FSU, FNV, CNV, VN verdrag waarmaken, Zorgbelang Friesland en anderen om namen van sociaal betrokken ondernemers. Wij verwachtten een positieve respons op deze positieve actie. Maar op de dertig mails kwam nauwelijks een reactie. Via ons eigen netwerk, via STAMM en dankzij Marianne Poelman van Team Werk en Sociale Zaken van de gemeente Leeuwarden vonden we een aantal geschikte ondernemers. We benaderden drie, anderen kunnen – als dit project wordt voortgezet – in 2014 worden benaderd.

De ondernemers reageerden allen zeer positief op het verzoek van Tûmba/het plan van de gemeente. Tûmba interviewde als eerste de directeur van het bedrijf Verno. Uiteindelijk zag hij af van publicatie vanwege privacy van het personeelslid waar hij over vertelde. De directeur van de CI000 (foto) aan het Cambuurplein maakte direct tijd vrij – zelfs middenin de Euroweken. De eigenaar van Spinoza zei dat hij zich “vereerd voelde” dat hij werd geïnterviewd.

We hebben de ondernemers onder meer naar hun motto gevraagd, dat motto op gemakkelijk te bevestigen bord laten zetten – zodat dat in de kantine kan hangen – en hen met dat bord gefotografeerd. Bovendien kregen zij van de gemeente, maar uit handen van Tûmba, het zilveren mensenrechteninsigne.

De verhalen zijn in februari 2014 verschenen in Huis aan Huis. Wij vinden het mooie verhalen, niet alleen omdat de ondernemers betrokken zijn, maar vooral ook omdat zij *straight* vertellen.

KOSTEN EN INKOMSTEN

Verantwoording Kosten en Inkomsten 2013

x € 1000

Product	uren personeel	kosten personeel	kosten org.	kosten activiteit	kosten totaal	subsidie budgetsub. provincie	subsidie SIF & Fair Tr. provincie	subsidie WGA gemeenten	subsidie projecten Leeuwarden	subsidie projecten gemeenten	subsidie fondsen divers	opbrengst totaal
1 Discriminatie Meldpunt	2082	165,52	25	20,37	210,89			210,9				210,9
2 Monitoren discriminatie	220	17,49	3,5	1,97	22,96			23				23
3 Educatie & preventie	453	36,01	5,35	6,73	48,09	25		2,8	10,5		9,79	48,09
4 LHBT-emancipatie	415	35,28	2	6,76	44,04		20		10	10	4,04	44,04
5 Aanpak '40 dagen'	235	18,68	2,66	3,86	25,19		12,50		10		2,69	25,19
6 Mensenrechtenproject	342	27,19	4,4	7,87	39,46	25			5	4,5	4,96	39,46
7 Serviceloket OS/PI	230	18,29	3,5	0,5	22,29	16,3			2,3	2,41	1,28	22,29
8 Fryslân Fair Trade	445	35,38	5,03	9,88	50,29		50,28				0,01	50,29
9 Consumptie verplicht	796	59,61	8,8	12,77	81,18	30					51,18	81,18
10 Actualiteit	182	14,47	1,5	3,54	19,51	15					4,51	19,51
11 Ondersteuning Mevez	93	7,39	1,05	0,06	8,5				8,5			8,5
12 Diversiteitsmoment	37	2,94	0,42	0,55	3,9				3,9			3,9
Subtotaal												576,33
Extra inkomsten:												
14 Opbrengst divers											6,53	
15 Vrijval St. Doen											12,698	
Totaal	5530	438,24	63,21	74,85	576,29	111,3	82,78	236,70	50,20	16,91	97,674	595,56

Kosten personeel is inclusief huisvesting, energiekosten. Uurtarief is € 79,50 (deze wijkt bij 2 projecten af ivm cofinanciering).

Organisatiekosten zijn specifieke activiteitenkosten: gebruik computers, abonnement automatisering, lidmaatschap landelijke vereniging, telefoonkosten, accountantkosten e.d..

Op verzoek van de Provincie Fryslân wordt op deze manier het onderscheid personeels- en organisatiekosten gemaakt (om zo gemakkelijk de door de accountant gecontroleerde jaarrekening te kunnen lezen).

